

De renovatie van een sieraad in de Boomburgwijk

Moed en doorzettingsvermogen

Een villa met bijbehorende erfscheiding, in schilderachtige eclectische trant uit 1895, naar ontwerp van de bouwkundige J. de Groot, gesitueerd in villawijk 'De Boomburg'. Zo werd het huis op de Albertus Perkstraat 59 omschreven in het rapport Monumenten Inventarisatie en Selectie Project, dat de gemeente in 1992 liet opstellen. In dit rapport inventariseerde Hilversum alle huizen, villa's en andere gebouwen op haar grondgebied, die het in zich hadden om rijksmonument te worden. Niet alleen voor de hand liggende monumentale bouwwerken, zoals het Raadhuis, Zonnestraat en Hotel Gooiland kwamen op de lijst, maar ook vele fraaie woonhuizen die rond de vorige eeuwwisseling in de Hilversumse villawijken zijn gebouwd. Nu, na tien jaar, zullen vele van deze panden daadwerkelijk de officiële monumentenstatus verwerven. Inmiddels hebben particuliere bewoners in een vrij groot aantal gevallen zo'n monumentaal pand gekocht om het te renoveren en er in te gaan wonen. Voor onze stad en voor de Hilversumse samenleving is dat een verheugende ontwikkeling. De 'oude villa' wordt niet gesloopt, maar gerenoveerd tot een sieraad van de omgeving. Ook het ruim honderd jaar oude huis op de Albertus Perkstraat 59 is op deze wijze nieuw leven ingeblazen. Het echtpaar L. van Egeraat en R.J. Vader hebben het pand in 1999 gekocht en het met liefde voor de historische waarden ervan in oude luister hersteld. De Stichting 'Hilversum, Pas Op!' juicht dit soort ontwikkelingen erg toe. Zij heeft de moed en het doorzettingsvermogen van de nieuwe eigenaren dan ook beloond met een prijs: de 'Pas Op-Trofee'. In aanwezigheid van allen, die bij de renovatie een rol speelden is eind vorige jaar de trofee uitgereikt. Dit artikel blikt nog eens terug op de geschiedenis van het huis, op de monumentale kenmerken ervan en op het proces waarmee men bij de renovatie van zo'n pand te maken krijgt.

Het huis en zijn ontwerper

Het huis is gebouwd in 1895 en het was J. de Groot die het ontwerp maakte. Samen met zijn broers Hendrik en Cornelis was Jan de Groot eigenaar van de 'Bouwmaatschappij Hilversum'. Het familiebedrijf had in de villawijk 'Boomburg' nogal wat grond in bezit, waarop zij villa's of ensembles van villa's bouwden, al dan niet volgens de specifieke wensen van hun opdrachtgevers. Hoewel zij de panden zelf ontwierpen, noemden de gebroeders zich niet architecten maar presenteerden zij zich bescheiden als bouwkundigen. Niettemin hebben

FLOS WISSE SMIT
en
BRAM VAN DER
SCHUYT

‘Hilversum, Pas Op!’

De Stichting ‘Hilversum, Pas Op!’ reikt elke twee jaar een trofee uit aan die eigenaren van een pand, die op meer dan voortreffelijke wijze hun woning hebben gerestaureerd.

De toekenning van de Pas Op-Trofee 2001 van de Stichting Hilversum Pas Op! onderstreept het fraaie resultaat van de inspanning van velen, opdrachtgever, architect en al diegenen, die daadwerkelijk met hand en hart aan dit project hebben gewerkt. De uitstraling van het huis na de restauratie is een voorbeeld voor de aanpak van panden in oude villawijken.

Met recht kan worden gesteld, dat met de restauratie een stuk historische architectuur is behouden voor het Hilversumse erfgoed, een huis dat als monument van architectuur de tand des tijds weer kan doorstaan onder de bescherming van de plaatselijke en landelijke monumentenzorg.

zij met hun ontwerpen een architectonisch stempel op de wijk gedrukt. Maar ook elders in Hilversum waren de gebroeders actief. Jan de Groot bouwde niet alleen Albertus Perkstraat 59 en Torrenlaan 45 (de woning van de voormalige burgemeester Boot), maar bijvoorbeeld ook het herstellingsoord ‘Heideheuvel’ op de Witte Kruislaan. Tot de panden die Cornelis ontwierp en bouwde, al dan niet in samenwerking met andere architecten, behoren Hoge Naarderweg 61, Koninginneweg 13 en ‘s-Gravelandseweg 131. De oorspronkelijke bouwtekeningen uit 1893 van de villa aan de Albertus Perkstraat vermelden De Groot’s eigen bouwmaatschappij als opdrachtgever. Kennelijk hebben de gebroeders het pand voor eigen rekening gebouwd en vervolgens op de markt gebracht. Het huis is asymmetrisch, met een zadeldak waarvan de noklijn loodrecht op de straat staat. De rechter zijgevel heeft ook een zadeldak, dat is afgeknot en niet tot de linker zijgevel doorloopt. De eerste verdieping en de begane grond tellen aan de voorzijde drie ramen. In de punt van het zadeldak zit het raam van de zolderverdieping. Heel karakteristiek voor een villa van die tijd is de serre aan de rechter zijgevel. In deze door glas omgeven serre ‘op het westen’ hebben vroegere bewoners ongetwijfeld in de avondzon hun ‘courant’ gelezen en hun slaapmutsje gedronken. Op de serre staat een balkon, dat via openslaande deuren in de aangrenzende kamer toegankelijk is. Alle belangrijke ramen zijn voorzien van houten luiken, die met name de voorgevel extra cachet geven. De villa staat zodanig vrij in de tuin, dat men er helemaal omheen kan lopen. Hoewel het huis ongeveer in het midden van het perceel staat, krijgt men aan de westzijde, bij de serre, pas een echt ‘tuingevoel’. Aan de andere, oostelijke, kant bevinden zich de voordeur en een oprit naar een garage. Veel ruimte voor tuinaanleg is daar niet over. Die garage is weliswaar later bijgebouwd, maar heeft ook al een respectabele leeftijd. Het wat treurig ogend bouwwerkje zou daar in 1931 zijn neergezet en heeft waarschijnlijk één van de eerste Hilversumse automobielen onderdak geboden.

Binnen heeft het huis de ruimte en de allure, die men van zo’n statige villa mag verwachten. Via de vestibule komt de bezoeker in de hal met een open trappenhuis naar de eerste verdieping. Direct links achter de fraaie tochtdeur geeft een deur toegang tot de keuken, die grondig gerenoveerd en vergroot is. Bij de verbouwing is eindelijk ook afgerekend met een archaisch overblijfsel uit 1895, namelijk de ‘plee voor het personeel’. Woorden als wc of toilet doen hier de werkelijkheid geweld aan, want in het hokje stond alleen een houten bankje met een gat erin en een emmer eronder. De deur rechts in de hal leidt naar de eetkamer, die

Aanzicht Noordelijke gevel

Aanzicht Westelijke gevel

zich dus aan de voorkant van het huis bevindt. Deze kamer heeft aan de voorzijde twee ramen en nog een raam aan de zijkant, naast de voordeur. Verder doorlopend komt men in de twee kamers 'en suite', die zich uitstrekken van de voorgevel tot de achtergevel van het huis. Aan de voorste van de twee kamers is de eerder genoemde serre gebouwd. Als onderdeel van de renovatie is nu ook aan de achterkant een serre aangebracht. Vanuit deze serre is ook de keuken bereikbaar gemaakt, zodat niet alles van en naar de keuken door de hal heen hoeft.

De renovatie heeft de oorspronkelijke plattegrond in wezen intact gelaten. De bijzondere en waardevolle elementen van het interieur zoals de stucplafonds en schoorsteenmantels zijn waar nodig gerestaureerd en in oude luister hersteld. Vooral de destijds bij de bouw aangebrachte marmeren schoorsteenmantels zijn bijzonder. Aan het eind van de 19^e eeuw werden nieuwe technieken ontwikkeld om marmer heel precies en 'fijn' te zagen en van die techniek is toen gebruik gemaakt om ornamenten van rood marmer in de zwart marmeren mantels aan te brengen. Tijdens de afgelopen 107 jaren hebben deze fraaie schoorsteenmantels overigens zeer verschillende warmtebronnen omlijst. Na de klassieke haarden kwam in de jaren vijftig de oliestook, die later vervangen is door gaskachels. Nu er (eindelijk) centrale verwarming is geïnstalleerd, zoekt mevrouw Van Egeraat naar passende antieke potkachels.

Het renovatieproces

Renovatie is meer dan alleen maar 'opknappen'. Wie een monumentale villa als die op de Albertus Perkstraat 59 aan een renovatie wil onderwerpen, moet rekening houden met een tijdrovend en kostbaar proces. Centraal staan uiteraard de wensen van de nieuwe eigenaar. Die heeft niet alleen een hoop geld geïnvesteerd in de aankoop van het pand, maar mag terecht verwachten er ook langdurig eigentijds woongenot te genieten. Er zijn bij een renovatie echter ook een aantal andere 'partijen' betrokken. Vooral als het gaat om een villa, die als mogelijk

In oktober 1893 vroeg J. de Groot een bouwvergunning aan voor de bouw van een villa aan de Albertus Perkstraat. Aanvankelijk geadresseerd met huisnummer 7a draagt de villa thans nummer 59. De aanvraag ging uiteraard vergezeld van een serie bouwtekeningen. Deze twee tekeningen geven het voor- en zij aanzicht van De Groot's ontwerp. De thans aanwezige luiken, die het huis zo'n extra cachet geven, ontbreken. In januari 1895 koos de eerste bewoonster er domicilie, mevrouw de weduwe A. van Oordt-Hengeveld met haar dochter en een gezelschapsdame. (coll. SAGV)

rijksmonument is geselecteerd, zijn het gemeentelijke instanties, die 'een vinger in de pap steken'. Voor elke verbouwing van de buitenkant van een huis of gebouw is altijd een gemeentelijke bouwvergunning vereist. Voor het verlenen van zo'n vergunning laat het gemeentebestuur zich adviseren door twee commissies. Heel kort samengevat gaat de zogeheten Welstandscommissie na of de geplande dakkapel of het verlangde nieuwe raam niet schadelijk is voor het karakter van het pand. Het geheel moet in zijn omgeving blijven passen. De tweede commissie, de Monumentencommissie, wordt aan het werk gezet, indien de aanvraag voor een vergunning een pand met monumentale waarde betreft. De vier leden van deze commissie zijn geselecteerd op hun specifieke kennis van historie en architectuur. De commissie wordt ondersteund door enkele ambtenaren. De leden zijn deskundigen 'van buiten'. Kort samengevat let de Monumentencommissie op twee facetten van de voorgenomen verbouwing. Allereerst wordt nagegaan of de onderlinge verhoudingen tussen de delen van het bouwwerk gehandhaafd blijven. De harmonie van het oorspronkelijke ontwerp mag niet verstoord worden door er een te hoge toren op te zetten of te grote vleugel aan te bouwen. Daarnaast heeft de commissie nog een tweede toetssteen, namelijk de historische oorspronkelijkheid. Bij een ingrijpende verbouwing mogen er best wat onderdelen verdwijnen die niet authentiek zijn, maar aan het veranderen van ramen en deuren en bijvoorbeeld aan het gebruik van heel andere materialen dan de oorspronkelijke worden toch grenzen gesteld. Dit is een lastige eis. Een creatieve architect wil immers graag – terecht – iets eigentijds aan een historisch pand toevoegen en de eigenaar moet er wel met plezier kunnen wonen. Vaak is er dus wel enige spanning tussen de betrokken 'partijen', maar ze komen er tenslotte altijd wel uit. De architect speelt daarbij een belangrijke rol. Een in restauratie gespecialiseerde architect heeft wel geleerd waar de Monumentencommissies op letten en weet waar ongeveer de grenzen liggen. Aan de binnenkant van een pand heeft hij overigens meer vrijheid als er weinig originele delen meer aanwezig zijn. Dan kunnen de wensen van de eigenaar in hoge mate gerealiseerd worden. Nog aanwezige historische onderdelen moeten echter zoveel mogelijk worden behouden. Bovendien mag men er vanuit gaan dat degene, die een pand met historische en architectonische waarde koopt, dat pand ook van binnen met liefde en gevoel voor stijl zal indelen en inrichten.

De vroegere bewoners

Wie hebben er in deze statige villa alzo gewoond? De eerste bewoner was mevrouw Adriana van Oordt–Hengeveld, afkomstig uit Arnhem, waar haar man een dokterspraktijk had gehad. Toen zij op 22 januari 1895 in Hilversum neerstreek was echtgenoot Pieter van Oordt al overleden. Mevrouw Van Oordt ging in het grote, nieuwe huis aan de Albertus Perkstraat wonen met haar 20-jarige dochter Hendrika. Enkele maanden later voegde mejuffrouw Johanna M.A. Schout Veldhuis, die de rol van gezelschapsdame vervulde, zich bij hen. Het

Ruim een eeuw na de bouw van de villa werd wederom een bouwvergunning aangevraagd, dit maal voor de renovatie van het pand. Bijgaand de tekening van de voorzijde volgens het voorstel van het bureau OTONOMO Architecten te Groningen, dat voor de renovatie het ontwerp maakte. Een vergelijking met de oorspronkelijke bouwtekening uit 1893 leert dat de ornamenten boven de ramen strakker van lijn zijn gewor-

huisnummer was in die eerste tijd overigens 7a. Op 15 april 1912 vertrok mevrouw Van Oordt met dochter naar Rotterdam en nam R.H. Nierstrasz de villa van haar over. Het huisnummer werd toen 15. De familie Nierstrasz heeft er niet meer dan vijf jaar domicilie gehouden en maakte plaats voor wederom een doktersweduwe, mevrouw A.J.J. Kloppert-Loopuijt. Zij is met haar zoon, dochter en een nichtje uit Parijs maar enkele jaren in de Albertus Perkstraat gebleven. In 1920 staat F.M. Augustijn als bewoner vermeld. De toen 50-jarige Augustijn was directeur van de Gooise Tramweg Maatschappij. Kort voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog verliet hij Hilversum om te gaan wonen in Soerabaja. De toen al grote familie C. Los met zes kinderen huurde vervolgens de villa. In 1944 is er in het gezin nog een nakomertje geboren.

In de tweede helft van de jaren '30 werd aan het begin van de Albertus Perkstraat flink gebouwd. Op de hoek met de 's-Gravelandseweg hadden de villa en het kantoor van notaris Albertus Perk – één van de kleinzonen van onze Albertus – gestaan met een flinke lap grond er omheen. Villa en kantoor vielen onder de slopershamer en projectontwikkelaars zetten er vervolgens de ene villa na de andere neer. De huisnummers verderop werden steeds hoger en toen de familie Los het pand betrok was het al vernummerd tot Albertus Perkstraat 39. Het der-

den. De Monumentencommissie heeft de voorgenomen verdubbeling van de serre aan de westzijde niet goedgekeurd. Verder is het oorspronkelijke ontwerp in hoge mate in tact gelaten. De 'uitkragende sierspanten op consoles in de geveltoppen' zijn in oude luister hersteld. (part. coll.)

de kind van de familie Los, mevrouw E. Wijeratne – Los, kan zich het huis en de straat nog goed herinneren. In de tuin was aan de westkant een wat dieper liggende vijver, omgeven door flagstones. Er stond ook een pomp, die bij haar weten nooit gewerkt heeft. Zij is er zeker van dat de villa de naam ‘Hoogerhuize’ droeg, welke naam wij verder nergens zijn tegengekomen. Het huis was crème geschilderd, veel lichter van kleur dan nu. De houten luiken waren roodbruin. De familie had een auto, zodat de garage goed van pas kwam. Die garage dateert uit 1931 en is daar dus kennelijk neergezet door de heer Augustijn, de toenmalige bewoner. Mevrouw Wijeratne heeft het altijd opmerkelijk gevonden, dat die garage een glazen zijwand heeft. Oorlogsherinneringen staan nog scherp in haar geheugen gegrift. Evelien Los was acht jaar toen op 12 mei 1943 de Engelse Lancaster-bommenwerper boven het Rode Dorp tot ontploffing kwam. De resten van het vliegtuig en de bemanning stortten op de wijk neer. Het hele dak kletterde van alles wat erop terecht kwam. Nog voordat de aanstormende Grünen, die in het ‘Mierennest’ verderop in de straat ingekwartierd waren, de plek bereikten, waren vele onderdelen door buurtgenoten reeds verzameld en verstopt. Zelfs een opblaasbare boot in de kastanjeboom twee huizen verderop werd tijdig in veiligheid gebracht. Na de oorlog zijn geallieerde officieren huis aan huis langs geweest om die resten in te zamelen. Bij het omspitten van de tuin heeft mevrouw Van Egeraat een stuk verwrongen aluminium gevonden dat vrijwel zeker van de Lancaster afkomstig is. De omvangrijke familie Los had ook nog plek voor onderduikers. De joodse familie Salvendi – vader, moeder en dochtertje – hebben zich in het huis maanden schuil kunnen houden, ze werden opeens weggehaald. Waarschijnlijk zijn ze verraden en even waarschijnlijk nooit meer teruggekomen. Op de slaapkamer van Evelien Los bevond zich in de kast achter haar bed het luik waarachter onderduikers zich verscholen. Ze herinnert zich nog goed haar angsten toen bij een razzia de Duitsers voor haar bed stonden! De hongerwinter en evacuatie naar Heerde, de bevrijding en de Schotten die op zondagochtend met doedelzakken door de straat marcheerden op weg naar de kerk: allen, die dat toen als kind hebben beleefd, zullen dit soort herinneringen blijven koesteren.

In 1956 is de familie Los verhuisd en kwam het huis, dat inmiddels huisnummer 59 had gekregen, vrij. Er zou toen even sprake geweest zijn van sloop en van de bouw van enkele bungalows op het terrein. Gelukkig is dat niet gebeurd en kwam de villa in handen van wederom een grote familie: vader en moeder Schoute met vier zonen. Rutger Schoute was een musicus van nationale bekendheid. Zijn causerieën over muziek voor de radio trokken veel luisteraars. Hij schreef over nieuwe grammofoonplaten en concertuitvoeringen en had in het Nederlandse muziekleven een prominente plaats. *Mijn vader is eigenlijk heel vroeg overleden. Dat was in 1973 en hij was nog maar 75 jaar oud. Onze moeder heeft hem een kwart eeuw overleefd. Zij is altijd in het huis blijven wonen en kon dat met goede hulpen best volhouden, aldus zoon Zweder Schoute. In zijn herinnering hebben zijn ouders aan de achterzijde van het huis een dakkapel laten bouwen en daar ook een ex-*

tra raam laten aanbrengen. Binnenin zijn parketvloeren aangelegd en oliekachels geïnstalleerd, die met veel lawaai 's nachts gevoed werden vanuit een grote tank in de tuin. Aan het huis of de tuin is verder niets wezenlijks veranderd. Mevrouw Schoute was arts, maar niet praktiserend. Zij gaf les aan de meisjes-HBS, de Kweekschool en aan diverse andere beroepsgerichte opleidingen, zoals onder andere de opleiding tot schoonheidsspecialiste. Ze had voor de voorbereiding van haar lessen op de eerste étage een studeerkamer. Waar de familie Vader nu de eetkamer heeft ingericht had mijn vader zijn werkkamer. Die stond vol met geavanceerde apparatuur om grammofoonplaten af te spelen. Hij schreef daar recensies over voor enkele dagbladen en bereidde daar zijn radiocauserieën voor. Het huis was niet erg gehorig en op onze kamers hadden we weinig last van hem. Misschien waren we wel helemaal gewend geraakt aan die 'achtergrondmuziek', herinnert Zweder Schoute zich. In 1998 is mevrouw Schoute overleden en kwam de grote villa na ruim veertig jaar weer voor nieuwe bewoners beschikbaar.

Het was het echtpaar Reinoud Jan Vader en Laurien van Egeraat dat het pand kocht. Toen de heer Vader zijn onderneming en activiteiten verplaatst had van Groningen, waar de familie woonde, naar Almere, zijn zij op zoek gegaan naar 'passende' woonruimte in de omgeving. Het woord passend sloeg niet alleen op de ruimte voor het echtpaar met vier kinderen. Het huis op forensafstand van Almere zou ook tegemoet moeten komen aan de affiniteit van mevrouw Van Egeraat, van beroep violiste, met historische en monumentale panden. In het jonge Almere zijn die voorlopig niet te vinden, maar Hilversum was snel in beeld, vooral omdat zij daar van 1982 tot midden jaren negentig had gewoond. Het contact met Albertus Perkstraat 59 en met de erven Schoute kwam via het informele circuit tot stand. Toch heeft mevrouw Van Egeraat al gauw een makelaar ingeschakeld, omdat zij nogal wat formaliteiten verwachtte. De villa was immers genomineerd om een officieel monument te worden. De beslissing om het huis te kopen viel in februari 1999, de oplevering in juli van dat jaar.

Een vroegere bewoner van de villa, de musicus Rutger Schoute. De familie Schoute, met vier zonen, heeft de villa in bezit gehad en bewoond van 1956 tot 1998. (part. coll.)

De Monumentencommissie heeft met de renovatieplannen vrij intensieve bemoeienis gehad. Het voorstel om aan de achterzijde van de villa een vrij grote serre te bouwen is maar ten dele goedgekeurd. Een grote serre langs de gehele achterzijde van het huis zou het karakter van de villa en de historische oorspronkelijkheid geweld hebben aangedaan, vond de commissie. In het bereikte compromis werd een deel van de serre inspringend gemaakt zodat de contouren van de achterzijde beter in tact bleven. (part. coll.)

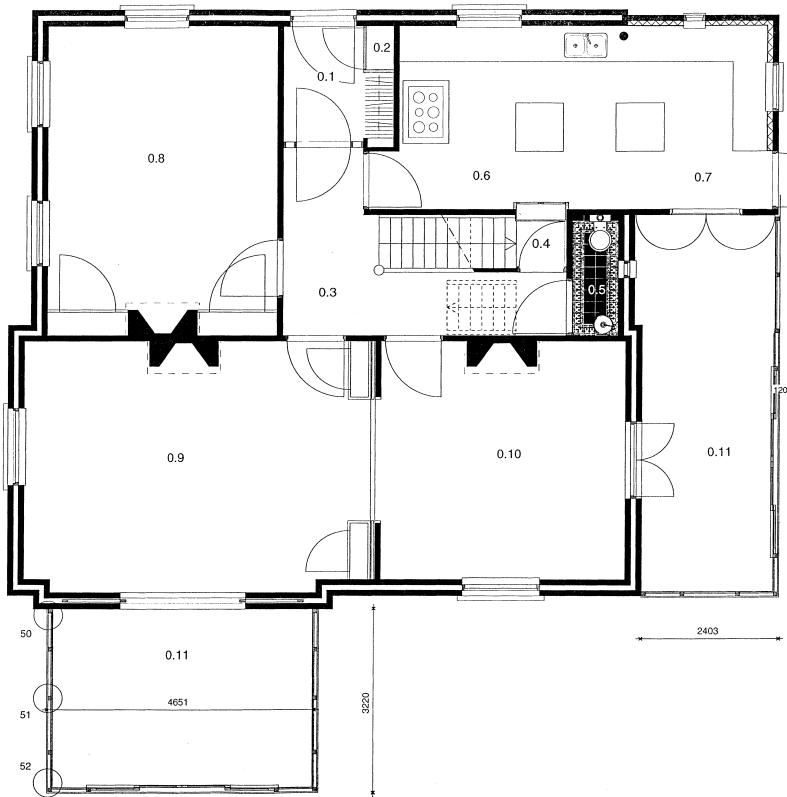

Van A-viertje tot renovatieplan

De nieuwe eigenaar had wel zin in een grondige renovatie van het huis en gelijktijdig een aanpassing aan de specifieke verlangens van het gezin. Op enkele A-viertjes werd samengevat wat er zou moeten gebeuren en daarmee ging de familie op zoek naar een aannemer voor een offerte. Dat bleek bijzonder lastig. De hele bouwwereld, ook die in het Gooi, werd in die tijd overspoeld met werk. Uiteindelijk was het een bevriende architect uit Groningen, die op zich nam om met een uitgewerkt voorstel te komen, Tonnis Bouman van 'Otonomo Architecten'. In haar A-viertjes had mevrouw Van Egeraat niet alleen de grote lijnen aangegeven, maar zij was ook gedetailleerd ingegaan op zaken als de plaatsen van lichtknoppen, de draairichting van kastdeuren en de inrichting van de badkamer. Aan de indeling en uitrusting van het huis was nooit veel veranderd. Vooral met de keuken had de familie grote plannen. De relatief kleine keuken diende te worden vergroot door er het oude bijkeukentje en de 'plee voor de bedienden' bij te trekken. In het eerste wensenlijstje is nog geen sprake van een tweede serre aan de achterzijde van het huis. In samenspraak met de architect is die er later bij getekend, ook met het oogmerk om via die serre achterlangs tot de keuken nog een tweede toegang te hebben. De hoofdroute naar de keuken bleef uiteraard lopen via de hal. Niet alles hoefde uit de keuken gesloopt te worden. *Als u een mooi plan heeft voor de afstandse keukenkast en het eigenaardige hoge kastje naast de schoorsteen dan horen wij dat graag*, schrijft mevrouw Van Egeraat in haar wensenlijst. In de verder geheel vernieuwde keuken heeft de architect de keukenkast dan ook zeer passend weten te behouden.

Het plan voor de plattegrond van de benedenverdieping na de renovatie. De linkerkant van de tekening is de voorzijde van de villa. De entree (#0.1) leidt naar de hal (#0.3) vanwaar men toegang heeft tot de aan de voorzijde gelegen eetkamer (#0.8), de keuken (#0.6), en de twee op het westen gelegen kamers en suite (#0.9 en #0.10). Op deze ontwerptekening is de serre (#0.11 aan #0.9) vergroot geschetst, maar die vergroting is niet doorgegaan. Het plan om aan kamer #0.10 een geheel nieuwe serre #0.11 te bouwen is op gezag van de Monumentencommissie maar ten dele gerealiseerd. (part. coll.)

renovatie betrokken. De commissie heeft zich vooral bezig gehouden met de delen van het plan, die bij verwezenlijking ervan van buiten zichtbaar zouden zijn. Een belangrijke wens was om de serre aan de westzijde, van de straat duidelijk zichtbaar, met één 'raambreedte' te vergroten. Die serre was bouwtechnisch in slechte conditie en zou grondig vernieuwd moeten worden. Dan kunnen we hem meteen een stuk groter maken, was de gedachte. De commissie is hier niet mee akkoord gegaan. De heer A. den Dikken, secretaris van de commissie: *uitbouwen van die serre zou de historische verhoudingen zichtbaar hebben verstoord. De villa zou een eigenlijk grote serre hebben gekregen en het handhaven van de goede verhoudingen, van de historisch juiste contouren van een monumentaal pand, is nu juist één van de punten waar de commissie op let.* De serre is dus wel grondig gerestaureerd maar van dezelfde omvang gebleven. Een tweede onderdeel van het renovatieontwerp dat de wenkbrauwen van de commissieleden deed fronsen, betrof de achterkant van de villa. Het betrekken van de bijkeuken bij de keuken was OK, maar mevrouw Van Egeeraat wilde langs de rest van de achtergevel een tweede serre, lopend van de bijkeuken tot aan hoek van het huis. Dat vond de commissie te gortig. Na lang – erg lang, zegt mevrouw Van Egeeraat – heen en weer praten is die achterserre ingekort, maar kon een gangetje van de serre naar de keuken in het ontwerp gehandhaafd blijven. En zo is het ook tenslotte allemaal uitgevoerd. In september 2001 kon de familie Vader-van Egeeraat zijn tijdelijk verblijf in een huurhuis op de Hoflaan beëindigen en hun droomvilla gaan bewonen.

De huidige eigenaren en bewoners van het pand Albertus Perkstraat 59, mevrouw L. van Egeraat en J. Vader, tijdens de uitreiking van de Pas Op-Trofee op 19 november 2001. Op hun initiatief heeft de renovatie plaats gevonden. Ook voor de tuin is er inmiddels een 'renovatieplan', maar dat moet nog worden uitgevoerd. Voor de aanpak van de uit 1931 daterende garage tenslotte heeft de architect onlangs het plan ingediend bij de gemeente. (part. coll.)

Deze voorbeelden geven aan waar de eigenaren van een monumentaal pand en de leden van de Monumentencommissie bij een renovatie allemaal mee te maken krijgen. En nog zijn ze er niet helemaal uit, want ook de garage moet nog opgeknapt en aangepast worden. Daarin wil de familie wel twee auto's kunnen stallen, het huidige gebouwtje is daar niet op berekend. Ook hier is het weer vooral de architect, die maar weer eens met een creatieve oplossing moet zien te komen. In juli heeft de heer Tonnis Bouman zijn oplossing aan de Monumentencommissie gepresenteerd. Hij en zijn opdrachtgever hopen op een spoedige en positieve beslissing.

Voor de presentatie van de Pas Op-Trofee in november van het vorige jaar hadden de heer Vader en mevrouw Van Egeraat ook enkele nog bereikbare, vroegere bewoners uitgenodigd. Wij vroegen

hen naar hun indrukken en gevoelens. De heer Zweder Schoute was zonder meer positief en vol bewondering over wat de nieuwe bewoners en de architect tot stand gebracht hebben. Ook mevrouw Wijeratne-Los was enthousiast. Maar ze had wel een kritische kanttekening: *de kapitale tochtdeur in de vestibule, een schitterend gelakte houten deur met geslepen ruitjes, is nu wit geschilderd, het karakter is ervan weggeschilderd. Dat vind ik vreselijk jammer!*

Bronnen

Interviews met mevrouw L. van Egeraat, Z. Schoute, mevrouw E. Wijeratne-Los, A. den Dikken, T. Bouman

Bestek Verbouw woonhuis, Otonomo Architecten, Groningen, februari 2000

Streekarchief Gooi en de Vechtstreek (Archief Bouwvergunningen Hilversum; bevolkingsregister Hilversum)

Gem. Hilversum, Monumenten Inventarisatie en Selectie Project, NH-Hilv-14.2

Hilversum Pas Op!, Pas Op-Trofee 2001, juryrapport